

CAPÍTOL 4

ELS CRITERIS DE DISPONIBILITAT

ARTICLE 10. Condicions de disponibilitat. Un nom o acte nomenclatural esdevé disponible tan sols en les condicions següents.

10.1. Condicions generals. Un nom o acte nomenclatural és disponible i pren autor i data tan sols quan ha satisfet les disposicions d'aquest article i, si escau, les dels articles 11 a 20 (vegeu els articles 21 i 50 per a la data i l'autor). La Comissió pot descartar que un nom esdevingui disponible [articles 78-81] si aquestes condicions no se satisfan plenament.

10.1.1. Si la publicació de les dades relatives a un nou tàxon nominal o a un acte nomenclatural s'interromp i continua en una data posterior, el nom o l'acte esdevenen disponibles tan sols quan s'han satisfet els requeriments dels articles pertinents.

Recomanació 10A. Responsabilitat de redactors i editors. Un redactor s'hauria d'assegurar que el conjunt de descripció i il·lustracions relatives a un nou tàxon nominal, i particularment qualsevol acte nomenclatural o dada necessària per a fer disponible un nom, són publicades en la mateixa obra i el mateix dia.

10.2. Disponibilitat dels noms infrasubspecífics. Un nom infrasubspecífic no és disponible [article 45.5] a partir de la seva publicació original, si no és que ha estat publicat abans del 1961 com una «varietat» o «forma» i es considera disponible d'acord amb l'article 45.6.4.1. Si un autor utilitza un nom prèviament publicat en una categoria infrasubspecífica, de tal manera que el fa disponible per a una espècie o subespècie, per aquesta raó l'estableix com un nom nou i n'esdevé l'autor [article 45.5.1] (vegeu també els articles 23.3.4 i 50.3.1).

10.3. Disponibilitat dels noms proposats per a grups col·lectius i ic-notàxons. Un nom proposat per a un grup col·lectiu s'ha de tractar

com un nom del nivell gènere [article 42.2.1]; un nom proposat per a un icnotàxon és un nom del nivell família, del nivell gènere o del nivell espècie segons la manera com s'estableixi per primera vegada (vegeu l'article 42.2.1 per als noms establerts per a icnotàxons utilitzant el rang del nivell gènere).

- 10.4. Disponibilitat dels noms per a les divisions dels gèneres.** Es considera que un nom uninomial proposat per a una divisió del nivell gènere d'un gènere, tot i que es proposi per a una divisió secundària (o inferior), és un nom subgenèric, àdhuc si la divisió és indicada per un terme com «secció» o «divisió»; tanmateix, un nom emprat per a un agregat d'espècies indicat per un terme com «super-espècie» no es considera com un nom del nivell gènere [article 6.2].
- 10.5. Disponibilitat dels noms de tàxons no classificats originalment com a animals però sí posteriorment.** El nom (o els noms) d'un tàxon, incloent-hi un tàxon basat en l'obra d'un organisme no classificat originalment com a un animal, però que ha estat classificat posteriorment com a tal, és disponible després d'haver estat publicat originalment sempre que satisfaci les disposicions corresponents d'aquest capítol, sempre que no estigui exclòs del Codi [articles 1.3, 3] i sempre que sigui un nom potencialment vàlid d'acord amb un altre codi (el Codi Internacional de Nomenclatura Botànica o el Codi Internacional de Nomenclatura de Bacteris) i apropiat per a aquest tàxon.
- 10.6. Efecte de la invalidesa sobre la disponibilitat.** Un nom que ha estat disponible una vegada, ho continua sent sense tenir-ne en compte la invalidesa com a sinònim més modern, homònim més modern, esmena injustificada, nom de substitució innecessari o nom suprimit, llevat que la Comissió hagi decidit altrament [articles 78.1, 78.2]. Àdhuc si el tàxon en qüestió ja no es classifica com a animal, el seu nom resta disponible [article 2.2].
- 10.7. Disponibilitat dels noms que no figuren en cap part apropiada de la *Llista de Noms Disponibles en Zoologia*.** Un nom que no figure recollit en l'àmbit que abasta una part aprovada de la *Llista de Noms Disponibles en Zoologia* no és disponible, malgrat qualsevol disponibilitat anterior [article 79.4.3].

ARTICLE 11. Requisits. Per a esdevenir disponible, un nom o, quan s'escaigui, un acte nomenclatural, ha de satisfer les disposicions següents:

- 11.1. Publicació.** El nom o acte nomenclatural ha d'haver estat publicat, en el sentit de l'article 8, després del 1757.
- 11.2. Ús obligatori de l'alfabet llatí.** Un nom científic s'ha d'haver escrit, en la seva primera publicació, amb tan sols les vint-i-sis lletres

de l'alfabet llatí (ampliat per a incloure les lletres *j*, *k*, *w* i *y*). La presència de signes diacrítics o d'altra mena, apòstrofs o lligadures, o un guió, o un nombre en la primera publicació d'un nom en noms del nivell espècie compostos no converteix el nom en indisponible (vegeu els articles 27 i 32.4.2 per a les correccions).

- 11.3. Derivació.** Sempre que compleixin els requisits d'aquest capítol, un nom pot ser un mot en llatí, en grec o en qualsevol altra llengua o derivada d'aquestes (àdhuc d'una que no tingui alfabet), o formar-se a partir d'un mot com aquest. Pot ser una combinació arbitrària de lletres sempre que es formi per a ser emprat com un mot.

Exemples. *Toxostoma* i *brachyrhynchos* del grec; *opossum* de l'indi algonquí; *Abudedefduf* de l'àrab; *korsac* del rus; *nakpo* del tibetà; *canguru* de l'aborigen kokoimudji; *Gythemon*, una combinació arbitrària de lletres. La combinació arbitrària de lletres *cbafdg* no forma un mot llegible i no pot constituir un nom.

Recomanació 11A. Ús de noms vernacles. Un mot vernacle sense modificar no s'hauria d'emprar com a nom científic. La llatinització adequada és el millor mitjà per a la formació de noms a partir de mots vernacles.

- 11.4. Aplicació conseqüent de la nomenclatura binomial.** L'autor ha d'haver aplicat de manera conseqüent el Principi de la Nomenclatura Binomial [article 5.1] en l'obra en què el nom o acte nomenclatural fou publicat. Tanmateix, aquest article no s'aplica a la disponibilitat dels noms de tàxons en les categories per damunt del nivell família.

11.4.1. S'accepta com a conseqüent amb el Principi de Nomenclatura Binomial una obra publicada que contingui noms del nivell família o del nivell gènere sense espècies nominals associades, llevat que hi hagi una prova en contra.

11.4.2. S'accepta que el nom científic d'una subespècie, un trinomi [article 5.2], és conseqüent amb el Principi de la Nomenclatura Binomial.

11.4.3. Un índex publicat abans del 1931 en una obra que no és consistentment binomial és acceptable en si mateix com una obra conseqüent amb el Principi de Nomenclatura Binomial, sempre que el Principi s'apliqui de manera consistent als noms científics de l'índex; així, un nom científic publicat en aquest índex és disponible si el nom satisfà les altres disposicions d'aquest capítol i dels articles 4, 5 i 6, i si hi ha una connexió inequívoca entre l'entrada de l'índex i la descripció, il·lustració o indicació del text.

- 11.5. Noms que cal tractar com a vàlids.** Per a esdevenir disponible, un nom s'ha d'emprar com a vàlid per a un tàxon en el moment en

què és proposat, llevat que es publiqui per primera vegada com un sinònim més modern i se'l faci disponible posteriorment d'acord amb l'article 11.6.1.

11.5.1. Un nom proposat condicionalment per a un tàxon abans del 1961 no s'ha d'excloure tan sols per aquest motiu [article 15].

11.5.2. La situació d'un nom prèviament indisponible no canvia tan sols pel fet d'esmentar-lo (és a dir, sense adoptar-lo per a un tàxon), encara que hom l'acompanyi d'una referència a l'obra en què es va publicar sense quedar disponible.

Exemple. El 1780 Chemnitz descriví el gasteròpode *Conus moluccensis* i va tractar el seu nom com a vàlid, però en una obra que no era consistentment binomial i, per tant, el nom és indisponible. El 1817 Dillwyn esmentà el nom *Conus moluccensis*, però no el va emprar com a nom vàlid d'un tàxon. El nom *Conus moluccensis* no va esdevenir disponible per l'acte de Dillwyn, tot i que el seu esment anés acompanyat d'una referència a l'obra de Chemnitz. Küster (1838) aplicà el nom a un tàxon i l'atribuí a Chemnitz mitjançant una referència bibliogràfica, i féu així disponible el nom *Conus moluccensis* Küster, 1838.

11.6. Publicació com a sinònim. Un nom publicat per primera vegada en una obra disponible com a sinònim més modern d'un nom que en aquell moment era utilitzat com a vàlid, no esdevé, per aquest motiu, disponible.

11.6.1. Tanmateix, si aquest nom publicat com a sinònim més modern hagués estat tractat abans del 1961 com un nom disponible i, ja fos adoptat com el nom d'un tàxon, o bé tractat com a homònim més antic, esdevé, per això, disponible tot i que conserva la data de la seva primera publicació com a sinònim (si és un nom del nivell gènere, vegeu l'article 67.12 per a l'espècie tipus; si és un nom del nivell espècie, vegeu els articles 73-75 per al tipus portador de nom; per al nom d'autor, vegeu l'article 50.7).

Exemples. Meigen (1818), en una discussió sobre *Ceratopogon flavipes* Meigen (Diptera), comentà que havia rebut el material de Megerle sota el nom manuscrit de *Palpomyia geniculata*. *Palpomyia*, publicat en aquesta discussió com a sinònim de *Ceratopogon*, és un nom disponible, perquè abans del 1961 va ser emprat com a vàlid atribuït a Meigen, 1818. El nom específic *geniculata*, atès que mai no va ser adoptat, no és disponible a partir de Meigen (1818).

11.6.2. Un nom publicat abans del 1758, però esmentat després del 1757 com a sinònim d'un nom emprat com a vàlid, no pot esdevenir disponible d'acord amb l'article 11.6.

Exemple. El nom «*Cidaris miliaris* Klein» (és a dir, de Klein, 1734), esmentat per Linné (1758) en la sinonímia d'*Echinus esculentus* Linnaeus, 1758, no esdevé disponible a partir de Linné (1758) com a resultat de la seva simple adopció per a un tàxon per un altre autor.

- 11.6.3. Un nom publicat per primera vegada després del 1960 i tractat com a sinònim més modern en aquesta ocasió, no pot esdevenir disponible a partir d'aquest acte, d'acord amb l'article 11.6.

11.7. Noms del nivell família

- 11.7.1. Un nom del nivell família, quan es publica per primera vegada, ha de complir tots els criteris següents.

- 11.7.1.1. Cal que sigui un nom en nominatiu plural format a partir de l'arrel d'un nom genèric disponible [article 29] (indicat bé sigui per referència explícita al nom genèric, bé sigui implícitament per la seva arrel, però vegeu l'article 16.2 per als noms del nivell família proposats després del 1999); el nom genèric ha de ser un nom emprat en aquest moment com a vàlid en el nou tàxon del nivell família [articles 63, 64] (simplement l'ús de l'arrel en la formació del nom s'accepta com a evidència que l'autor emprà el nom genèric com a vàlid en el nou tàxon del nivell família, llevat que hi hagi una prova en contra).

Exemples. El nom ERYCINAE Robineau-Desvoidy, 1830 (originalment escrit ERYCINAE) és disponible perquè es publicà per a un tàxon del nivell família que incloïa el gènere *Erycia* Robineau-Desvoidy, 1830. El nom TRICHOCERIDAE Rondani, 1841 és disponible, tot i que es va proposar sense menció explícita de *Trichocera* Meigen, 1803, perquè es publicà en una classificació de les famílies de Diptera d'Europa amb una referència a Meigen i amb una declaració explícita del principi bàsic de Rondani de formar tots els noms de família sobre el nom d'un gènere inclòs. PINIDAE Leach, 1819 incloïa no tan sols *Modiola* Lamarck, 1801 i *Mytilus* Linnaeus, 1758, sinó també, per deducció a partir de l'arrel, *Pinna* Linnaeus, 1758, per al qual gènere és clar que es creà; és, doncs, disponible.

El nom «Macromyidae» de Robineau-Desvoidy (1830) no és disponible perquè, tot i que és un nom de grup formalment llatinitzat (i no pas un nom vernacle), era un terme descriptiu per a un grup de gèneres que no incloïa *Macromyia* Robineau-Desvoidy, 1830, que en aquell context era un gènere situat en una divisió diferent i distant de la família TACHINIDAE.

- 11.7.1.2. Cal que s'utilitzi clarament com a nom científic per a indicar un tàxon supragenèric i no merament com un nom o adjectiu en plural per a referir-se als membres d'un gènere.

Exemple. Osten Sacken (1882) publicà una clau per a onze espècies del gènere de dípters *Graptomyza* amb el títol «*Graptomyzae* of the Indo-Malayan Archipelago». El mot «*Graptomyzae*» és un substantiu plural que es refereix tan sols a «les espècies del gènere *Graptomyza*»; no és disponible com a nom del nivell família.

- 11.7.1.3. Cal que acabi en un sufix de nom del nivell família, excepte en allò que disposa l'article 11.7.2; un nom

del nivell família el sufix de nom del nivell família del qual [article 29] sigui incorrecte, és disponible amb els seus autor i data originals, però amb el sufix corregit [articles 29, 32.5.3].

Exemple. Latreille (1802) establí la família TIPULARIAE, basada en *Tipula* Linnaeus, 1758. El sufix *-ariae* es corregeix per -IDAE; TIPULIDAE s'atribueix a Latreille, no a l'autor que corregí per primera vegada la grafia.

11.7.1.4. Cal que no es basi en certs noms que s'apliquen tan sols a fòssils i que acaben en els sufixos *-ites*, *-ytes* o *-ithes* [article 20].

11.7.1.5. Cal que no es basi en un nom del nivell gènere que hagi estat suprimit per la Comissió [article 78].

11.7.2. Si un nom del nivell família es va publicar abans del 1900 seguint les disposicions anteriors d'aquest article, però sense forma llatinitzada, és disponible amb els seus autors i data originals tan sols si ha estat llatinitzat per autors posteriors i, en general, ha estat acceptat com a vàlid per autors interessats en el grup en qüestió, amb la data d'aquesta primera publicació en forma vernacle.

Exemple. S'atribueix generalment el nom de família TETRANYCHIDAE a Donnadieu, 1875. Aquest publicà el nom com «Tétranycidés», però a la vista de l'acceptació general de TETRANYCHIDAE a partir del 1875, s'ha d'atribuir a les seves obra i data, i no a Murray (1877), que el llatinitzà per primera vegada.

11.8. Noms del nivell gènere. Un nom del nivell gènere (vegeu també l'article 10.3) ha de ser un mot de dues o més lletres, i ha de ser —o ha de ser tractat com— un nom en nominatiu singular.

11.8.1. Un nom del nivell gènere proposat en un text llatí, però escrit d'una manera diferent que el nominatiu singular d'acord amb la gramàtica llatina, és disponible sempre que compleixi la resta dels requisits de disponibilitat, però s'ha de corregir al nominatiu singular.

Exemple. El nom genèric *Diplotoxa* (Diptera) fou proposat per Loew (1863) en una nota titulada «*Chlorops versicolor* nov. sp. », de la manera següent: «*Chlor. versicolor* cum similibus proprium genus [...] constituit, cui nomen *Diplotoxae* propono» [*Chlor. versicolor* i les espècies similars constitueixen un gènere diferent, per al qual proposo el nom de *Diplotoxa*].

11.9. Noms del nivell espècie

11.9.1. Un nom del nivell espècie ha de ser un mot de dues o més lletres o un mot compost (vegeu l'article 11.9.5) i si és un mot llatí o llatinitzat, ha de ser o s'ha de tractar com

- 11.9.1.1) un adjectiu o un participi en nominatiu singular (com ara *Echinus esculentus*, *Felis marmorata*, *Seioptera vibrans*), o
 - 11.9.1.2) un substantiu en nominatiu singular en aposició al nom genèric (com ara *Struthio camelus*, *Cercopithecus diana*), o
 - 11.9.1.3) un nom en genitiu (p. ex., *rosae*, *sturionis*, *thermopylarum*, *galliae*, *sanctipauli*, *sanctahelenae*, *cuvieri*, *merianae*, *smithorum*), o
 - 11.9.1.4) un adjectiu emprat com a substantiu en genitiu i derivat del nom específic d'un organisme amb el qual l'animal en qüestió es troba associat (com ara *Lernaeocera lусci*, un copèpode paràsit de *Trisopterus luscus*).
- 11.9.2. Un nom del nivell espècie que sigui un adjectiu proposat en un text llatí però no escrit en nominatiu singular d'acord amb la gramàtica llatina és disponible sempre que compleixi els altres requisits de disponibilitat, però s'ha de corregir al nominatiu singular si és necessari.

Exemple. Acompanyant el seu tractament de les espècies *Musca grossa* i *M. tremula*, Illiger (1807) descriví una nova mosca amb la constatació: «[...] species occurrit, *Grossae* et *Tremulae* intermedia [...] quam *Pavidam* nuncupamus» [hi ha una espècie intermèdia entre *M. grossa* i *M. tremula* [...] que es denomina aquí *pavida*]. El nom específic escrit en acusatiu *pavidam* es corregeix al nominatiu *pavida* (a *Musca pavida*).

- 11.9.3. Un nom del nivell espècie s'ha de publicar en combinació sense ambigüitats amb un nom genèric (explícit o implícit en el context);

Exemple. En l'exemple de l'article 11.9.2, les combinacions no esdevenen explícites per la juxtaposició o l'idioma (és a dir, l'ús de noms llatins diferents de la resta del text), però queden clares pel context. Es considera que el nom específic *pavida* s'ha publicat en combinació amb *Musca*.

- 11.9.3.1. El nom genèric no té per què ser vàlid, ni tan sols ser disponible.
- 11.9.3.2. Es considera que un nom del nivell espècie s'ha publicat en combinació amb la grafia original correcta del nom genèric àdhuc si es va publicar realment en combinació amb una esmena o una grafia incorrecta del nom genèric [article 33].
- 11.9.3.3. El nom genèric es pot esmentar en abreviatura sempre que aquesta sigui inequívoca en el context en què es publica el nou nom del nivell espècie.

11.9.3.4. La combinació genèrica, tot i que ha de ser inequívoca, pot ser provisional.

Exemple. En el binomi *Dysidea? papillosa* Johnston, 1842, la combinació genèrica provisional no afecta la disponibilitat del nom específic.

11.9.3.5. Un nom del nivell espècie publicat per primera vegada com a nom intercalat [article 6.2] no pot esdevenir disponible per aquest acte.

11.9.3.6. Es considera que un nom del nivell espècie publicat per primera vegada abans del 1961 en combinació amb un nom genèric prèviament disponible, però acompanyat en la mateixa obra per un nou gènere nominal proposat condicionalment [article 15] per a contenir la nova espècie o subespècie, esdevé disponible en combinació amb el nom genèric prèviament disponible (vegeu els articles 15.1 i 51.3.3).

Exemple. Lowe (1843) va establir la nova espècie de peix *Seriola gracilis* i alhora proposà condicionalment un nou gènere *Cubiceps* per a contenir aquesta espècie nominal. Per aquesta acció, es considera que va establir primer l'espècie nominal *Seriola gracilis* Lowe, 1843 i després la va transferir al gènere *Cubiceps*, proposat condicionalment, en el qual el seu nom és *Cubiceps gracilis* (Lowe, 1843).

11.9.4. Un nom del nivell espècie no ha de consistir en paraules unides per una conjunció ni incloure un signe que no pugui ser confegit amb l'alfabet llatí (vegeu l'article 11.2; per a l'ús del guió, vegeu l'article 32.5.2.4.3).

Exemples. Les expressions com «rudis planusque» (en la qual «-que» és una conjunció) i «?-album» no són acceptables com a noms.

11.9.5. Si un nom del nivell espècie es publica en forma de mots separats que representen o es refereixen conjuntament a una única entitat (p. ex., una espècie hoste, una àrea geogràfica) en una obra en què l'autor ha aplicat de manera conseqüent el Principi de la Nomenclatura Binomial [article 5.1], es considera que els mots components formen un únic mot i s'uneixen sense guió [article 32.5.2.2].

Exemples. Els noms específics *Coluber novaehispaniae*, *Calliphora terraenovae* i *Cynips quercusphellos* (aquest darrer basat en el nom binomial de la seva planta hoste) originalment es van publicar com si fossin dos mots, però s'accepten perquè junts indiquen una entitat única. Tanmateix, els mots «*aquilegiae flava*» d'*Aphis aquilegiae flava* (és a dir, «el pugó groc de l'*Aquilegia*») no formen un nom del nivell espècie acceptable perquè componen una frase descriptiva no basada en el nom d'una única entitat.

11.10. Ús deliberat d'identificacions errònies. Si un autor empra un nom específic o subespecífic per a l'espècie tipus d'un nou tàxon no-

minal del nivell gènere, però deliberadament ho fa en el sentit d'una identificació incorrecta prèvia d'aquest, es considera que l'ús del nom fet per aquest autor indica una nova espècie nominal, i el nom específic queda disponible amb els seus propis autor i data, com si s'hagués proposat novament en combinació amb el nou nom del nivell gènere (vegeu l'article 67.13 per a la fixació com a espècie tipus d'una espècie inclosa originalment com una identificació errònia anterior constatada expressament, i l'article 69.2.4 per a la designació posterior d'aquesta mena d'espècie com l'espècie tipus d'un gènere o subgènere nominal prèviament establert).

Exemple. Leach (1817), en establir el gènere nominal *Plea* (Heteroptera), fixà com a espècie tipus per monotípia *Notonecta minutissima*, però emprà expressament el nom *N. minutissima* en el sentit d'una identificació errònia usada per Geoffroy a Fourcroy (1785) i d'altres autors, i no en el sentit taxonòmic de Linné (1758), autor original del binomi. Es considera que Leach, per aquesta acció, ha establert la nova espècie nominal *Plea minutissima* Leach, 1817 per al tàxon realment en qüestió i que ha designat aquest (i no *Notonecta minutissima* Linnaeus, 1758) com a espècie tipus de *Plea*.

ARTICLE 12. Noms publicats abans del 1931

12.1. Requisites. Per a esdevenir disponible, qualsevol nom nou publicat abans del 1931 ha de satisfer les disposicions de l'article 11 i anar acompanyat d'una descripció o una definició del tàxon que designa, o d'una indicació.

12.2. Indicacions. Pel que fa a aquest article, el mot *indicació* designa tan sols el que s'assenyala a continuació:

- 12.2.1) una referència bibliogràfica d'una descripció o definició publicada prèviament, àdhuc si la descripció o definició és continguda en una obra publicada abans del 1758, o que no és consistentment binomial, o que ha estat suprimida per la Comissió (llevat que la Comissió hagi decidit que l'obra s'ha de tractar com a no publicada [article 8.7]);
- 12.2.2) la inclusió d'un nom en l'índex d'una obra que no és consistentment binomial, sempre que se satisfacin les disposicions de l'article 11.4.3;
- 12.2.3) la proposta d'un nou nom de substitució (*nomen novum*) per a un nom disponible, tant si ho requereix una disposició del Codi com si no;
- 12.2.4) la formació d'un nom del nivell família a partir d'un nom genèric disponible [article 29]);
- 12.2.5) en el cas d'un nou nom del nivell gènere, l'ús d'un o més noms específics disponibles en combinació amb ell mateix o

clarament inclosos en ell mateix o clarament referits a ell mateix mitjançant una referència bibliogràfica, sempre que el nom, o els noms específics es puguin assignar sense ambigüitat a un o diversos tàxons del nivell espècie;

Exemple. Dejean (1835) proposà *Isarthron* com a nom del nivell gènere de escarabats amb vuit noms del nivell espècie associats. Aquests es van esmentar amb autor (p. ex., «*luridum* Fabr.»); tot i que no es van aportar referències bibliogràfiques, els noms es poden assignar inequívocament pel context a espècies nominals i, per tant, *Isarthron* quedà disponible.

12.2.6) una descripció o definició combinada d'un nou gènere nominal i una única espècie nominal nova, la qual cosa proporciona una indicació per a cada nom sense tenir en compte si es constata o no que els noms siguin nous;

12.2.7) la proposta d'un nou nom del nivell gènere o del nivell espècie associats a una il·lustració del tàxon que es nomina, o a una referència bibliogràfica d'aquesta il·lustració, àdhuc si aquesta és continguda en una obra publicada abans del 1758 o en una que no és consistentment binomial, o en una que la Comissió ha suprimit (si no és que la Comissió ha decidit que l'obra s'ha de tractar com a no publicada [article 8.7]); i

12.2.8) la descripció de l'obra d'un organisme [articles 23.3.2.3, 72.5.1].

12.3. **Exclusions.** L'esment d'un nom vernacle, una localitat, un horitzó geològic, un hoste, una etiqueta o un exemplar no constitueix per ell mateix descripció, definició o indicació.

ARTICLE 13. Noms publicats després del 1930

13.1. **Requisits.** Per a esdevenir disponible, qualsevol nom nou publicat després del 1930 ha de satisfer les disposicions de l'article 11 i, a més,

13.1.1) ha d'anar acompanyat d'una descripció o definició que exposi amb paraules els caràcters que suposadament diferencien el tàxon, o

13.1.2) ha d'anar acompanyat d'una referència bibliogràfica d'una exposició d'aquesta mena ja publicada, àdhuc si aquesta exposició és continguda en una obra publicada abans del 1758, o en una que no és consistentment binomial, o en una que la Comissió ha suprimit (si no és que la Comissió ha decidit que l'obra s'ha de tractar com a no publicada [article 8.7]), o

13.1.3) ha d'haver estat proposat expressament com a nou nom de substitució (*nomen novum*) per a un nom disponible, tant si ho requereix una disposició del Codi com si no.

Recomanació 13A. Propòsit de diferenciació. En descriure un nou tàxon nominal, l'autor hauria de deixar clar el seu propòsit de diferenciar el tàxon incloent-hi, juntament amb aquest, una diagnosi, és a dir, un resum dels caràcters que diferencien el nou tàxon nominal dels tàxons relacionats o similars.

Recomanació 13B. Llengua. Els autors haurien de publicar les diagnosi dels nous tàxons en llengües àmpliament emprades internacionalment en zoologia. Les diagnosi també s'haurien de donar en llengües utilitzades a les regions relacionades amb els tàxons diagnosticats.

13.2. Noms del nivell família. Per a esdevenir disponible, qualsevol nou nom del nivell família publicat després del 1930 ha de satisfer les disposicions de l'article 13.1 i s'ha d'haver format a partir d'un nom disponible del nivell gènere emprat en aquest moment per l'autor com a vàlid en el tàxon del nivell família [articles 11.7.1.1, 29].

13.2.1. Un nom del nivell família publicat per primera vegada després del 1930 i abans del 1961 que no satisfaci les disposicions de l'article 13.1 esdevé disponible després d'haver estat publicat originalment tan sols si s'estava emprant com a vàlid abans del 2000, i també si no el va rebutjar cap autor que, després del 1960 i abans del 2000, hagués aplicat expressament l'article 13 de les edicions del Codi aleshores en vigor.

13.3. Noms del nivell gènere. Per a esdevenir disponible, qualsevol nou nom del nivell gènere publicat després del 1930 (excepte els proposats per a grups col·lectius o icnotàxons), a més de satisfer les disposicions de l'article 13.1, ha d'anar acompanyat de la fixació d'una espècie tipus en la publicació original [article 68], o bé ha de ser proposat expressament com a nou nom de substitució (*nomen novum*) [article 67.8].

13.3.1. Si el nom d'un tàxon del nivell gènere establert abans del 1931 se substitueix per un nou nom de substitució (*nomen novum*) després del 1930, aleshores cal designar l'espècie tipus del tàxon nominal, si no n'hi ha ja una de fixada.

13.3.2. Un nom publicat en qualsevol moment per a un grup col·lectiu [article 66] no cal que vagi acompanyat d'una fixació d'espècie tipus, atès que els grups col·lectius no tenen espècie tipus [article 42.3.1].

13.3.3. Un nom publicat per a un icnotàxon del nivell gènere abans del 2000 no cal que vagi acompanyat d'una fixació d'espècie tipus; però si un nom similar es reemplaça després del 1999 amb un nou nom de substitució (*nomen novum*), aleshores cal designar una espècie tipus, si no n'hi ha ja una de fixada [article 66.1].

13.4. Descripció combinada d'un nou tàxon del nivell gènere i una nova espècie. Es considera que la descripció o definició combinada d'un nou gènere o subgènere nominal i una única espècie nominal inclosa en ell, si és marcada per «gen. nov., sp. nov.» o una expressió equivalent, confereix disponibilitat a cada nom d'acord amb l'article 13.1.1 (un tàxon del nivell espècie descrit així després del 1999 ha de satisfer, a més, les condicions de l'article 16.4).

13.5. Descripció combinada d'un nou tàxon del nivell família i un nou gènere. Es considera que la descripció o definició combinada d'un nou tàxon nominal del nivell família i un únic gènere nominal nou el nom del qual és la base per al nou nom del nivell família [article 11.5] confereix disponibilitat a cada nom d'acord amb l'article 13.1.1, però per a noms d'aquesta mena publicats després del 1930 no es confereix la disponibilitat a cada nom si no es fixa una espècie tipus per al nou gènere nominal [articles 13.2 i 13.3].

Recomanació 13C. Descripcions i definicions individuals. Instem els autors perquè evitin publicar descripcions i definicions combinades. Cada nou tàxon nominal s'hauria de diferenciar de la resta de tàxons de la mateixa categoria.

13.6. Exclusions

13.6.1. Un nom proposat després del 1930 no pot esdevenir disponible pels mètodes d'«indicació» establerts pels articles 12.2.2, 12.2.4 (vegeu, però, l'article 13.2.1), 12.2.5 i 12.2.7.

13.6.2. Un nom proposat després del 1930 que estigui basat en l'obra d'un animal existent resta exclòs de la nomenclatura zoològica [article 1.3.6].

ARTICLE 14. Autoria anònima de noms i actes nomenclaturals. Un nou nom o acte nomenclatural publicat després del 1950 anònimament [article 50.1] no esdevé disponible per aquest motiu; una publicació d'aquesta mena d'abans del 1951 no impedeix la disponibilitat. Aquest article no s'aplica als actes nomenclaturals publicats per la Comissió.

ARTICLE 15. Noms i actes nomenclaturals publicats després del 1960

15.1. Propostes condicionals. Un nou nom o acte nomenclatural proposat condicionalment i publicat després del 1960 no esdevé disponible per aquest motiu. Un nou nom o acte nomenclatural proposat condicionalment i publicat abans del 1961 pot ser disponible (vegeu els articles 67.2.5. i 67.5.3 per als articles relacionats amb la fixació d'espècies tipus; vegeu els articles 11.9.3.6 i 51.3.3 per als noms del nivell espècie publicats per primera vegada al mateix temps que noms ge-

nèrics proposats condicionalment, i vegeu l'article 11.9.3.4 per als publicats en combinacions provisionals).

- 15.2. Exclusió de noms publicats després del 1960 sota el terme «varietat» o «forma».** Es considera que un nom nou publicat després del 1960 expressament com el nom d'una «varietat» o «forma» és infra-subespecífic i, com a tal, no és regulat pel Codi [article 1.1.1] i resta exclòs de les disposicions d'aquest [articles 1.3.4, 45.6.3].

15.2.1. Vegeu l'article 45.6.4 per als noms publicats abans del 1961 per a «varietats» o «formes».

ARTICLE 16. Noms publicats després del 1999

- 16.1. Tots els noms: la intenció dels autors d'establir nous tàxons nominals ha de ser explícita.** Qualsevol nom publicat després del 1999, incloent-hi els nous noms de substitució, s'han d'indicar explícitament com a intencionadament nous.

Recomanació 16A. Maneres d'indicar explícitament que els noms són intencionadament nous. Per tal d'evitar la incertesa sobre llurs intencions, s'aconsella als autors que proposin noms nous (incloent-hi nous noms de substitució), que facin explícites llurs intencions mitjançant l'ús com a encapçalaments o, quan el nom nou aparegui per primera vegada, afegint les abreviatures adequades de termes llatins com «fam. nov.», «g. nov.», «sp. nov.», «ssp. nov.» o alguna expressió estrictament equivalent com ara «n. fam.», «n. g.», «n. sp.», «n. ssp.», «família nova», «gènere nou», «espècie nova», «subespècie nova». La abreviatura «nom. nov.» (*nomen novum*) tan sols s'hauria d'emprar per a indicar un nou nom de substitució.

El terme «stat. nov.» (*status novum*) no s'hauria d'emprar. Però quan s'ha utilitzat per a indicar que s'està aplicant el nom previ d'una entitat infrasubspecífica a una espècie o subespècie, qualsevol autor hauria d'acceptar que es tracta d'una indicació explícita de la intenció de l'usuari d'establir el nom previ de l'entitat infrasubspecífica com a nom nou (vegeu l'article 45.5.1).

- 16.2. Noms del nivell família: esment obligatori del gènere tipus.** A més de satisfer les disposicions dels articles 13-15, un nou nom del nivell família publicat després del 1999 ha d'anar acompanyat de l'esment del nom del gènere tipus (és a dir, el nom a partir del qual es forma el nom del nivell família).

Recomanació 16B. Per tal d'evitar ambigüitats amb possibles homònims i noms similars, s'aconsella als autors que, quan esmentin el nom del gènere tipus, n'esmentin l'autor i la data de publicació, i també la referència bibliogràfica de l'obra en què fou establert.

- 16.3. Noms del nivell gènere: icnotàxons i grups collectius.** Vegeu l'article 13.3.3 per als noms proposats per a icnotàxons; vegeu l'article 13.3.2 per als noms proposats per a grups collectius.

- 16.4. Noms del nivell espècie: obligatorietat de la fixació explícita del tipus.** Qualsevol nou nom específic o subespecífic publicat des-

prés del 1999, a excepció d'un nou nom de substitució (un *nomen novum*, per al qual el tipus del tàxon nominal que indica és fixat automàticament) [article 72.7], ha d'anar acompanyat, en la publicació original,

- 16.4.1) de la fixació explícita d'un holotip o de sintip per al tàxon nominal [articles 72.2, 72.3, 73.1.1, 73.2, i rec. 73A i 73C], i
- 16.4.2) d'una declaració, en el cas que l'holotip o els sintips siguin exemplars existents, que són o haurien de ser dipositats en una col·lecció, el nom i la situació de la qual són precisats en aquesta mateixa declaració (vegeu la recomanació 16C).

Recomanació 16C. Conservació i dipòsit d'exemplars tipus. Reconeixent que els tipus portadors de nom són els patrons internacionals de referència (vegeu l'article 72.10), els autors haurien de dipositar els exemplars tipus en una institució que mantingui una col·lecció d'investigació, amb la infraestructura apropiada per a conservar-los i fer-los accessibles a l'estudi (és a dir, una que compleixi els requisits de la recomanació 72F).

Recomanació 16D. Publicació de la informació que permet de distingir els exemplars tipus. Quan se subministri informació per a distingir l'exemplar o els exemplars tipus respecte d'altres exemplars (article 16.4.1), els autors haurien d'incloure informacions com el nombre d'exemplars i la descripció de les etiquetes (vegeu les recomanacions 73C i 73D per a les dades recomanades).

Recomanació 16E. Preferència d'un holotip davant els sintips. Sempre que sigui possible, els autors haurien d'escollir un holotip en comptes de sintips.

Recomanació 16F. Il·lustracions dels exemplars tipus. Sempre que sigui possible, l'obra que descrigui un nou tàxon nominal hauria d'incloure il·lustracions de l'holotip o dels sintips que mostrin els trets característics del tàxon.

ARTICLE 17. Noms que indiquen més d'un tàxon, o tàxons d'origen híbrid, o basats en parts o fases d'animals, o en exemplars insòlits. La disponibilitat d'un nom no es veu afectada encara que

- 17.1) es descobreixi que la descripció original o l'exemplar (o els exemplars) tipus portador de nom es refereixen a més d'un tàxon o a parts d'animals que pertanyen a més d'un tàxon; o
- 17.2) s'apliqui a un tàxon del qual se sap, o es descobreix després, que és d'origen híbrid (vegeu també l'article 23.8); o
- 17.3) es basi en tan sols una part d'un animal, o en un sexe, o en una fase del cicle vital, o en una de diverses generacions dissimilars, o en una forma o casta d'una espècie polimorfa, o en una forma partenogenètica, o en un exemplar que és un cas insòlit del tàxon (vegeu els articles 1.3 i 45.6 per a les exclusions).

ARTICLE 18. Noms inadequats i tautònims. La disponibilitat d'un nom no és afectada per inadequació del nom ni per tautonímia [article 23.3.7].

Exemples. Noms com *Polyodon*, *Apus*, *albus* o *sinensis* no s'han de rebutjar pel fet que volen indicar un caràcter o una distribució que el tàxon no presenta. Noms del nivell espècie com *bison* a *Bison bison* i *troglodytes* a *Troglodytes troglodytes troglodytes* no s'han de rebutjar per la tautonímia.

ARTICLE 19. Situació de les esmenes, les grafies incorrectes i els canvis obligatoris

- 19.1. **Esmenes injustificades i grafies incorrectes.** Una esmena injustificada d'un nom disponible és ella mateixa un nom disponible [article 33.2.3], sempre que compleixi els altres requisits de disponibilitat, però una grafia posterior incorrecta no ho és [article 33.3].
- 19.2. **Esmenes justificades.** Una esmena justificada substitueix la grafia original incorrecta i, com a grafia original corregida, conserva l'autoria i la data del nom original [articles 32.2.2, 33.2.2, 50.4].
- 19.3. **Grafies originals múltiples.** Es considera que les grafies originals alternatives que no hagin estat adoptades pel primer revisor [article 24.2] són grafies originals incorrectes i no són disponibles separatament [article 32.4].
- 19.4. **Canvis obligatoris.** La disponibilitat d'un nom no és afectada per un canvi obligatori fet d'acord amb les disposicions de l'article 34.

ARTICLE 20. Noms del nivell gènere per a fòssils que acaben en *-ites*, *-ytes* o *-ithes*. Un nom format mitjançant l'addició del sufix *-ites*, *-ytes* o *-ithes* al conjunt o a l'arrel d'un nom disponible d'un tàxon del nivell gènere i aplicat a fòssils per a distingir-los dels membres actuals d'aquest tàxon, sense cap evidència clara que s'estigui intentant establir un nou tàxon del nivell gènere, queda disponible tan sols a l'efecte del Principi d'Homonímia. Un nom com aquest no es pot emprar com a nom vàlid per a un tàxon [article 23.1.] o com a base d'un nom del nivell família [article 11.7.1.4].

Exemple. Els noms genèrics *Pectinites* i *Tellinites* Schlotheim, 1813, emprats per a denominar conques fòssils que suposadament pertanyen als gèneres recents *Pecten* Müller, 1776 i *Tellina* Linnaeus, 1758, són disponibles tan sols a l'efecte del Principi d'Homonímia. Per contra, el nom genèric *Pentacrinites* Blumenbach, 1804, proposat per a designar un tàxon del nivell gènere aplicat a fòssils, i no simplement per a indicar els membres fòssils d'un gènere d'animals actuals, no és afectat per aquest article i pot ser disponible.